

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **J. V.,** proti žalovaným: **1) Policie České republiky – Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje,** se sídlem 30. dubna 1682/24, Ostrava, **2) Policie České republiky – Obvodní oddělení Hnojník,** se sídlem Hnojník 222, Hnojník, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 11. 2017, č. j. 22 Na 12/2017 – 14,

takto:

I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce se zamítá.

II. Kasační stížnost se zamítá.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) usnesením ze dne 30. 11. 2017, č. j. 22 Na 12/2017 – 14, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků (výrok I) a rovněž jeho žádost o ustanovení zástupce (výrok II). V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že je mu z úřední činnosti známo, že žalobce disponuje majetkem, který mu umožňuje soudní poplatek uhradit. Poukázal na spis krajského soudu sp. zn. 22 A 98/2015, ze kterého vyplývá, že Ředitelství silnic a dálnic ČR v podání ze dne 26. 9. 2016 uvedlo, že dne 15. 4. 2015 požádalo žalobce o sdělení bankovního spojení tak, aby mu mohlo vyplatit částku 1 278 260 Kč podle pravomocného rozhodnutí Magistrátu města Frýdku - Místku č. j. MMFM 28913/2015, ze dne 11. 3. 2015. Vzhledem k tomu, že žalobce na žádost nereagoval, složilo Ředitelství silnic a dálnic ČR částku 1 278 260 do soudní úschovy, a to na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 č. j. 34 Sd 56/2015-10, ze dne 9. 6. 2015. Ve věci vedené krajským soudem pod sp. zn. 22 Na 20/2017 bylo dotazem u Obvodního soudu pro Prahu 4 zjištěno, že k vyplacení předmětu úschovy došlo dne 10. 4. 2017

převodem peněz na účet žalobce. Jak krajský soud uzavřel, disponuje-li žalobce částkou 1 278 260 Kč je zjevně schopen uhradit soudní poplatek za žalobu ve výši 2000 Kč; žádost o osvobození od soudních poplatků proto krajský soud posoudil jako nedůvodnou a v návaznosti na to nevyhověl ani žádosti žalobce o ustanovení zástupce.

[2] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost; uvádí, že je zoufalý z postupů veřejné moci České republiky a jejích orgánů. Uvedl, že *„ŘSDčko“* si dělá nárok na jediný dům a pole stěžovatele a užívá lživých tvrzení, aby ožebračený stěžovatel byl se svou matkou vyklizen na ulici. Dodal, že když se u Nejvyššího správního soudu domáhal možnosti dodat do uplynutí lhůty k podání kasační stížnosti protidůkazy ke lživým tvrzením *„ŘSDčka*“, Nejvyšší správní soud mu rozhodnutím č. j. 5 As 240/2016 - 31, neustanovil zástupce a zároveň porušil jeho právo na přístup k soudu, neboť řízení ukončil. Podle stěžovatele skutečnost, že soud rozhodl o vydání peněz z úschovy, neznamená, že mu peníze vskutku byly vydány, a že jimi může disponovat; tvrdí, že mu peníze nebyly vyplaceny a nemůže s nimi disponovat. Stěžovatel poukázal na to, že Nejvyšší správní soud v minulosti upozorňoval krajský soud, že užití institutu „známo z úřední činnosti“ je nezákonné bez existence a citace konkrétního výroku konkrétního soudního rozhodnutí. Stěžovatel v kasační stížnosti požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[3] Žalovaní se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

[4] Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, konstatoval, že „[v] *případě rozhodování krajského soudu o žádosti o osvobození od soudního poplatku a o návrhu na ustanovení zástupce (ale i o jiných procesních návrzích) totiž považuje* [pozn. Nejvyšší správní soud] *za nejpodstatnější, že se jedná pouze o úkony učiněné v probíhajícím řízení o žalobě, které slouží k zajištění podmínek řízení nebo jeho řádného průběhu. Řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutím soudu o těchto návrzích nevybočuje z vymezeného rámce, jeho výsledkem není nic jiného než jen konečné rozhodnutí o procesní otázce podstatné pro žalobní řízení, jež před krajským soudem i v době rozhodování Nejvyššího správního soudu stále běží. Jestliže je tedy poplatková povinnost spojena s řízením o žalobě, v jehož rámci rozhoduje Nejvyšší správní soud o „procesní“ kasační stížnosti, nevzniká podáním takové kasační stížnosti stěžovateli nová poplatková povinnost, neboť za řízení ve věci je již zaplaceno (případně se tato otázka řeší).* […] *Výše uvedené závěry se pak promítají i do úvah o povinném zastoupení stěžovatele. Je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.*“ Z výše uvedených závěrů vyplývá, že stěžovatel není povinen platit soudní poplatek za projednávanou kasační stížnost; Nejvyšší správní soud proto nerozhodoval o jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel rovněž není povinen nechat se v tomto řízení o kasační stížnosti zastoupit advokátem; stěžovatel však výslovně o přidělení advokáta požádal; Nejvyšší správní soud se proto zabýval tím, zda je ustanovení zástupce stěžovateli z hledisek ochrany jeho práv nutné.

[5] Podle § 35 odst. 9 věty první s. ř. s. „[n]*avrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce*

a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.“ Podmínkou pro ustanovení zástupce soudem je mimo jiné skutečnost, že takový postup je nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele. Taková situace v posuzované věci nenastala, neboť nedostatek zastoupení nebrání stěžovateli v přístupu k soudu a předmětem řízení o kasační stížnosti je právně nikoliv složitá otázka týkající se osvobození od soudních poplatků a zastoupení stěžovatele v řízení před krajským soudem. Nejvyšší správní soud proto stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti neustanovil.

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost není důvodná.

[7] Předmětem řízení je posouzení, zda krajský soud postupoval v souladu se zákonem, když stěžovateli napadeným usnesením nepřiznal osvobození od soudních poplatků, resp. neustanovil zástupce z důvodu, že stěžovatel má k dispozici finanční prostředky vyplacené za vyvlastněnou nemovitost. Nejvyšší správní soud se nemohl zabývat námitkami týkajícími se meritorního posouzení věci samé, k jejichž posouzení je povolán v prvé řadě krajský soud.

[8] Stěžovatel zpochybňoval závěr krajského soudu o tom, že měl disponibilní prostředky za vyvlastnění jeho domu. K této námitce Nejvyšší správní soud podotýká, že ve věci téhož stěžovatele vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 4 As 89/2017 se zdejší soud zabýval otázkou, zda měl stěžovatel příležitost převzít prostředky za vyvlastnění jeho nemovitosti, a zda jimi mohlo disponovat. K tomu vyzval Ředitelství silnic a dálnic, aby doložilo, že byl stěžovatel vyzván ke sdělení bankovních dispozic k zaslání předmětné náhrady. Jak vyplývá z rozsudku č. j. 4 As 89/2017 – 39, ze dne 27. 7. 2017 : *„Ředitelství silnic a dálnic soudu zaslalo kopii dopisu ze dne 15. 4. 2015, zn. 522/15/Rak, označeného jako „Stavba ‚Silnice I/68 Třanovice - Nebory‘ žádost o sdělení bankovního spojení včetně doručenky. Ing. Š. P., obchodní náměstkyně akciové společnosti INKOS-OSTRAVA, IČ 48394637, se sídlem Havlíčkovo nábřeží 696/22, Ostrava, v dopise uvádí, že na základě plné moci, v zastoupení Magistrátu města Frýdek - Místek, jako vyvlastňovacího úřadu, vyzývá stěžovatele, aby pro účely uhrazení náhrady stanovené za vyvlastnění jeho nemovitostí podle rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu ze dne 11. 3. 2015, č. j. MMFM 28913/2015, na adresu Ředitelství silnic a dálnic v Ostravě sdělil číslo účtu včetně kódu banky, u které je veden, a to podle zadaného vzoru. Ing. P. stěžovatele vyrozuměla, že předmětná finanční částka bude složena do soudní úschovy, pokud ve lhůtě jednoho týdne od doručení dopisu, výzvě nevyhoví. Podle kopie doručenky stěžovatel osobně potvrdil převzetí zásilky dne 4. 5. 2015.“* Stěžovatel byl ve věci 4 As 89/2017 zdejším soudem vyzván, aby se k uvedeným dokumentům vyjádřil. Jak dále vyplývá z rozsudku č. j. 4 As 89/2017 – 39, ze dne 27. 7. 2017, stěžovatel ve svém vyjádření namítl, že přípis, kterým jej akciová společností INKOS-OSTRAVA vyzvala ke sdělení bankovních dispozic, trpí řadou nedostatků. Z žádné z jeho námitek však nevyplynulo, že by nedostal příležitost peníze převzít, že by se tuto příležitost alespoň pokusil využít, popřípadě, že by se pokusil s uvedenou akciovou společností nebo s orgány veřejné správy vyjasnit tvrzené nejasnosti.

[9] V nyní projednávané věci stěžovatel bez dalších argumentů uvedl: *„To, že soud někde rozhodl, že mi peníze mají být vydány, neznamená, že mi vskutku vydány byly (a to nebyly) a*

už tím tuplem neznamená, že jimi mám možnost disponovat (a to nemám).“, aniž by zpochybnil skutečnost, že finanční prostředky měl k dispozici. S ohledem na uvedené proto Nejvyšší správní soud znovu připomíná, že osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. je výjimečným institutem, jehož smyslem je zajistit přístup k soudu účastníkům, kterým by v tom jinak bránila jejich nemajetnost. Shora popsané jednání stěžovatele se vymyká řádnému nakládání s majetkem ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2004, č. j. 2 Afs 28/2004 - 40, publikovanému pod č. 423/2005 Sb. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že v případě, kdy stěžovatel má k dispozici finanční prostředky, které by mu umožnily bez problémů úhradu soudního poplatku, je namístě odepřít mu dobrodiní osvobození od soudních poplatků. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, nelze mu podle § 35 odst. 9 s. ř. s. ustanovit zástupce. V posuzované věci tedy krajský soud o nepřiznání osvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce rozhodl správně.

[10] Na základě všech uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. dubna 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu